

SUNDHEDSSTYRELSEN

Dato 28-03-2019

SITA, sita@sst.dk

Sagsnr. 4-015-489/1

Tlf. 93 59 01 60

Høringssvar: Vandladningsbesvær hos mænd

1. Danmarks Farmaceutiske Selskab
2. Region Hovedstaden
3. Region Midtjylland
4. Region Nordjylland
5. Region Sjælland
6. Region Syddanmark
7. Region Syddanmark tilføjelse

Danmarks Farmaceutiske Selskab

Hørings svar vedr. Den Nationale Rekommandationsliste - vandladningsbesvær hos mænd

Danmarks Farmaceutisk Selskab takker for muligheden for at kommentere på NRL ang. vandladningsbesvær hos mænd.

Generelle bemærkninger

Vi vil gerne anerkende arbejdet med de fokuserede spørgsmål og litteraturgennemgangen der belyser relevante aspekter ved denne gruppe af lægemidler, herunder særligt bivirkninger som fylder meget hos patienterne, i forhold til en beskeden effekt.

Netop bivirkningsprofilerne i forhold til patientens øvrige helbred og patientens præferencer udgør en væsentlig faktor i vurdering og prioritering af patientens samlede medicinering, som Danmarks Farmaceutiske Selskabs medlemmer bidrager med.

Danmarks Farmaceutiske Selskab har derfor ikke yderligere bemærkninger i forhold til valget af rekommandationer i høringsversionen.

På vegne af **Danmarks Farmaceutiske Selskab**

Trine R. H. Andersen
Formand - Sektion for Klinisk Farmaci
Danmarks Farmaceutiske Selskab

Sektion for Klinisk farmaci
Danmarks Farmaceutiske selskab
www.farmaceutisk-selskab.dk

Sundhedsstyrelsen

Opgang B
Telefon 38665000
Direkte 38665318
Web www.regionh.dk

Journal-nr.: 19012915
Ref.: ABAR0067

Dato: 18. marts 2019

Region Hovedstadens hørings svar vedr. anbefalinger i NRL til farmakologisk behandling af vandladningsbesvær hos mænd

Region Hovedstaden modtog den 21. februar 2019 høring over udkast til anbefalinger i NRL for farmakologisk behandling af vandladningsbesvær hos mænd fra Sundhedsstyrelsen. Region Hovedstaden takker for muligheden for at afgive hørings svar. I forbindelse med høringen er der indhentet bidrag fra Den Regionale Lægemedelkomité.

Region Hovedstaden foreslår, at man laver tabeller over effekt og bivirkninger inden for de enkelte stofgrupper, da det vil gøre teksten mere overskuelig.

Til vurdering af effekt er anvendt International Prostate Symptom Score (IPSS), hvor man umiddelbart har sat kriteriet for effekt ved 3. På trods af at både terazosin og tamsulosin opfylder de 3 point på IPSS, ender rekommandation på alfuzosin og tamsulosin, hvilket virker umiddelbart lidt kontraintuitivt.

Endeligt er Region Hovedstaden overordnet enig i vejledningens konklusioner, men bemærker, at en anden metaanalyse over præparaternes effekt fra 2015¹, når frem til lidt andre resultater, end de anførte i rapporten.

Med venlig hilsen

Asmah Barzak
Farmaceut
Enhed for Kvalitet i Sundhedsvæsenet

¹ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4504542/>

From: Ann Dalgaard Johnsen
Sent: 13 March 2019 09:46 (UTC +01)
To: Sundhedsstyrelsen IRF
Subject: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til IRF.

Region Midtjylland har modtaget IRFs høring over anbefalinger for farmakologisk behandling af vandladningsbesvær hos mænd, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL). Regionen har inddraget de dele af organisationen, der er fundet relevant for høringen.

Region Midtjylland har følgende bemærkning til det fremsendte materiale.

Under sammenfatning på side 10 i 3. linje står der:

"Alfuzosin, doxazosin som terazosin er i modsætning til tamsulosin fundet associeret med større forekomst af vaskulære hændelser defineret som svimmelhed, hypotension og synkope. Det er bivirkninger, som kan føre til indlæggelser, fald og fraktur, som kan have alvorlige konsekvenser for den enkelte." Denne opsamling er lidt uklar i forhold til det der står under "Vaskulære Bivirkninger" på side 6 og i den efterfølgende rekommandation, hvor tamsulolosin og alfuzosin depot begge er rekommanderede.

Har I spørgsmål til ovenstående er I meget velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Ann Dalgaard Johnsen

Farmaceut, Regional Lægemiddelkonsulent

Tel. +45 7841 2061
Mobil. +45 4016 5737
ann.johnsen@stab.rm.dk
Sundhedsplanlægning
Region Midtjylland
Skottenborg • DK-8800 Viborg

midt
regionmidtjylland

www.rm.dk

Fra: Nadia Humma Ahmad [<mailto:nha@SST.DK>]

Sendt: 21. februar 2019 12:57

Til: Sundhedsstyrelsen IRF

Emne: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til høringsparter

IRF i Sundhedsstyrelsen sender hermed udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af Vandladningsbesvær hos mænd, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) i høring.

Se venligst vedhæftede høringsbrev og høringsliste.

De enkelte regioner bedes venligst videreformidle til relevante parter fx regionale lægemiddelkomitéer og medicinfunktioner.

Høringsversionen kan tilgås fra [Høringsportalen](#).
Baggrundsnotatet er i høring frem til den 18. marts 2019.

Vi ser frem til at modtage jeres eventuelle hørings svar indsendt elektronisk til irf@sst.dk

Venlig hilsen
Simon Tarp

Nadia Humma Ahmad
Kontorfuldmægtig
T (dir.) +45 72 22 76 35
nha@sst.dk

Sundhedsstyrelsen
Evidens, uddannelse og beredskab
IRF
T +45 72 22 74 00
sst@sst.dk

SUNDHEDSSTYRELSEN

From: Rikke Sandorff Nielsen-Man
Sent: 18. marts 2019 14:22 (UTC +01)
To: Sundhedsstyrelsen IRF
Subject: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd og Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. stressinkontinens hos kvinder

Region Nordjylland har ikke bemærkninger til nogen af de fremsendte høringer.

Med venlig hilsen

Rikke S. Nielsen-Man

AC-fuldmægtig

Tlf. 24 89 85 20

E-mail rsnm@rn.dk

Region Nordjylland

Patientforløb og Økonomi - Sundhedsplanlægning

Niels Bohrs Vej 30

9220 Aalborg Ø

www.rn.dk

From: Majda Attauabi
Sent: 15 March 2019 13:46 (UTC +01)
To: Sundhedsstyrelsen IRF
Subject: SV: Høring: frist 18. marts - IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Kære IRF

Region Sjælland har ingen kommentarer til høringen vedr. IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd.

Med venlig hilsen

Majda Attauabi
Regional Lægemiddelkonsulent – Farmaceut

Region Sjælland
Det Nære Sundhedsvæsen
Kvalitetsudvikling og Sammenhæng
Lægemiddelenheden
Alleen 15
4180 Sorø

Tlf. 93 57 00 49

majat@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk

Fra: Nadia Humma Ahmad <nha@SST.DK>
Sendt: 21. februar 2019 12:57
Til: Sundhedsstyrelsen IRF <IRF@SST.DK>
Emne: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til høringsparter

IRF i Sundhedsstyrelsen sender hermed udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af Vandladningsbesvær hos mænd, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) i høring.

Se venligst vedhæftede høringsbrev og høringsliste.

De enkelte regioner bedes venligst videreformidle til relevante parter fx regionale lægemiddelkomitéer og medicinfunktioner.

Høringsversionen kan tilgås fra [Høringsportalen](#).
Baggrundsnotatet er i høring frem til den 18. marts 2019.

Vi ser frem til at modtage jeres eventuelle høringssvar indsendt elektronisk til irf@sst.dk

Venlig hilsen
Simon Tarp

Nadia Humma Ahmad
Kontorfuldmægtig
T (dir.) +45 72 22 76 35
nha@sst.dk

Sundhedsstyrelsen
Evidens, uddannelse og beredskab
IRF
T +45 72 22 74 00
sst@sst.dk

SUNDHEDSSTYRELSEN

From: Wiebke Boman Hansen
Sent: 18 March 2019 14:49 (UTC +01)
To: Sundhedsstyrelsen IRF
Subject: Region Syddanmarks svar på høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Kære Simon (eller Søren?), IRF

[Vedr. høring af IRFs NRL vedr. vandladningsbesvær hos mænd](#)

Region Syddanmarks administration har videresendt jeres høringsmateriale til regionens sygehuse og medlemmer i Det Regionale Lægemedleråd og opfordret til at inddrage relevante personer. Jeg har tilbudt at indsamle, men ikke modtaget høringssvar.

Der er således ingen bemærkninger fra Region Syddanmark.

Jeg har dog en forventning om, at nogle af klinikerne har bidraget med svar gennem deres respektive videnskabelige selskab.

Venlig hilsen

Wiebke Boman Hansen
Lægemedelkonsulent
Praksis

E-mail: wbh@rsyd.dk
Direkte: 21818092
Mobil: 21818092

Region Syddanmark

Regionshuset

Damhaven 12, 7100 Vejle
Hovednummer: 7663 1000
www.rsyd.dk

Fra: Wiebke Boman Hansen
Sendt: 21. februar 2019 14:07
Til: ouh@ouh.regionsyddanmark.dk; SHS kontakt (shs.kontakt@rsyd.dk); slb@slb.regionsyddanmark.dk; SVS (svs@rsyd.dk)
Emne: VS: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til

Hovedpostkasserne på regionens sygehuse
Medlemmer af Det Regionale Lægemedleråd

I går sendte jeg IRFs udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af *stressinkontinens hos kvinder*, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) i høring.

Nu følger høring af IRFs udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af *vandladningsbesvær hos mænd*, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) .

I er velkommen til at inddrage/videresende til relevante personer.

Jeg modtager og samler gerne evt. hørings svar **inden den 18. marts**, hvor jeg sender et samlet svar til IRF.

Venlig hilsen

Wiebke Boman Hansen

Lægemiddelkonsulent

Praksis

E-mail: wbh@rsyd.dk

Direkte: 21818092

Mobil: 21818092

Region Syddanmark

Regionshuset

Damhaven 12, 7100 Vejle

Hovednummer: 7663 1000

www.rsyd.dk

Fra: Nadia Humma Ahmad [mailto:nha@SST.DK]

Sendt: 21. februar 2019 12:57

Til: Sundhedsstyrelsen IRF

Emne: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til høringsparter

IRF i Sundhedsstyrelsen sender hermed udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af Vandladningsbesvær hos mænd, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) i høring.

Se venligst vedhæftede høringsbrev og høringsliste.

De enkelte regioner bedes venligst videreformidle til relevante parter fx regionale lægemiddelkomitéer og medicinfunktioner.

Høringsversionen kan tilgås fra [Høringsportalen](#).

Baggrundsnotatet er i høring frem til den **18. marts 2019**.

Vi ser frem til at modtage jeres eventuelle hørings svar indsendt elektronisk til irf@sst.dk

Venlig hilsen

Simon Tarp

Nadia Humma Ahmad

Kontorfuldmægtig

T (dir.) +45 72 22 76 35

nha@sst.dk

Sundhedsstyrelsen

Evidens, uddannelse og beredskab

IRF

T +45 72 22 74 00

sst@sst.dk

SUNDHEDSSTYRELSEN

From: Wiebke Boman Hansen
Sent: 19 March 2019 08:22 (UTC +01)
To: Sundhedsstyrelsen IRF
Subject: SV: Region Syddanmarks svar på høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til rette vedkommende, IRF

Efter jeg i går eftermiddags sendte høringssvar fra Region Syddanmark på IRF's NRL om vandladningsbesvær hos mænd, har jeg modtaget nedenstående fra ledende overlæge Bettina Nørby på urinvejskirurgisk afdeling, Sygehus Lillebælt.

Håber at I kan nå at tage kommentarerne i betragtning ifm. høringen:

Jeg synes at det er problematisk, at man laver en rekkommandationsliste til almen praksis, der går imod de europæiske urologiske retningslinjer, hvor man anbefaler brug af 5-alfa reductasehæmmere som én af mulighederne til patienter med forstørret kirtel og behandlingskrævende LUTS (med "strong " rating strength). De europæiske retningslinjer opdateres jævnligt og er meget omfattende.

Forskellene imellem alfablokkere og 5 alfa-reduktase hæmmere , når man ser på de helt overordnede effektmål, er relativt begrænset. Den ene ligger gennemsnitligt lige på den ene side af 3 point reduktion og den anden på den anden side (eller lige over/under 30% symptomreduktion). Virkeligheden er jo at nogle reagere rigtigt godt på behandlingerne og andre ikke. Man burde i stedet understrege, at da det langt hen ad vejen er subjektive symptomer (som ofte er meget livskvalitetsnedsættende) man behandler hos disse patienter, så er det vigtigt at man evaluerer om behandlingen har effekt hos den enkelte efter en for præparater passende tid, og seponerer behandlingen igen, hvis den ikke har den ønskede effekt. Herudover er det vist at de to præparater har en additiv effekt – også på symptomer, som klart overstiger de 3 point .

Venlig hilsen

Wiebke Boman Hansen
Lægemiddelkonsulent
Praksis

E-mail: wbh@rsyd.dk
Direkte: 21818092
Mobil: 21818092

Region Syddanmark

Regionshuset
Damhaven 12, 7100 Vejle
Hovednummer: 7663 1000
www.rsyd.dk

Fra: Wiebke Boman Hansen

Sendt: 18. marts 2019 14:50

Til: 'irf@sst.dk'

Emne: Region Syddanmarks svar på høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Kære Simon (eller Søren?), IRF

[Vedr. høring af IRFs NRL vedr. vandladningsbesvær hos mænd](#)

Region Syddanmarks administration har videresendt jeres høringsmateriale til regionens sygehuse og medlemmer i Det Regionale Lægemiddelråd og opfordret til at inddrage relevante personer. Jeg har tilbudt at indsamle, men ikke modtaget høringssvar.

Der er således ingen bemærkninger fra Region Syddanmark.

Jeg har dog en forventning om, at nogle af klinikerne har bidraget med svar gennem deres respektive videnskabelige selskab.

Venlig hilsen

Wiebke Boman Hansen

Lægemiddelkonsulent

Praksis

E-mail: wbh@rsyd.dk

Direkte: 21818092

Mobil: 21818092

Region Syddanmark

Regionshuset

Damhaven 12, 7100 Vejle

Hovednummer: 7663 1000

www.rsyd.dk

Fra: Wiebke Boman Hansen

Sendt: 21. februar 2019 14:07

Til: ouh@ouh.regionsyddanmark.dk; SHS kontakt (shs.kontakt@rsyd.dk); slb@slb.regionsyddanmark.dk; SVS (svs@rsyd.dk)

Emne: VS: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til

Hovedpostkasserne på regionens sygehuse

Medlemmer af Det Regionale Lægemiddelråd

I går sendte jeg IRFs udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af *stressinkontinens hos kvinder*, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) i høring.

Nu følger høring af IRFs udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af *vandladningsbesvær hos mænd*, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) .

I er velkommen til at inddrage/videresende til relevante personer.

Jeg modtager og samler gerne evt. hørings svar **inden den 18. marts**, hvor jeg sender et samlet svar til IRF.

Venlig hilsen

Wiebke Boman Hansen

Lægemiddelkonsulent

Praksis

E-mail: wbh@rsyd.dk

Direkte: 21818092

Mobil: 21818092

Region Syddanmark

Regionshuset

Damhaven 12, 7100 Vejle

Hovednummer: 7663 1000

www.rsyd.dk

Fra: Nadia Humma Ahmad [mailto:nha@SST.DK]

Sendt: 21. februar 2019 12:57

Til: Sundhedsstyrelsen IRF

Emne: Høring: IRFs Nationale Rekommandationsliste vedr. vandladningsbesvær hos mænd

Til høringsparter

IRF i Sundhedsstyrelsen sender hermed udkast til anbefalinger for farmakologisk behandling af Vandladningsbesvær hos mænd, som indgår i Den Nationale Rekommandationsliste (NRL) i høring.

Se venligst vedhæftede høringsbrev og høringsliste.

De enkelte regioner bedes venligst videreformidle til relevante parter fx regionale lægemiddelkomitéer og medicinfunktioner.

Høringsversionen kan tilgås fra [Høringsportalen](#).

Baggrundsnotatet er i høring frem til den **18. marts 2019**.

Vi ser frem til at modtage jeres eventuelle hørings svar indsendt elektronisk til irf@sst.dk

Venlig hilsen

Simon Tarp

Nadia Humma Ahmad

Kontorfuldmægtig

T (dir.) +45 72 22 76 35

nha@sst.dk

Sundhedsstyrelsen

Evidens, uddannelse og beredskab

IRF

T +45 72 22 74 00

sst@sst.dk

SUNDHEDSSTYRELSEN